

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: X., narozený dne X.
bytem X.

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2022, č. j.: OAM-342/ZA-ZA11-ZA08-2020

takto:

- I. Žádost žalobce o ustanovení zástupce pro toto řízení se zamítá.
- II. Žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků se zamítá.
- III. Žaloba se odmítá.
- IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobce se žalobou podanou dne 30. 3. 2022 u Městského soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2022, č. j.: OAM-342/ZA-ZA11-ZA08-2022, jímž bylo o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany podané dne 1. 7. 2020 rozhodnuto tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) se neuděluje. V žalobě žalobce namítal, že výzva k převzetí rozhodnutí nebyla žalobci nikdy doručena, ačkoliv měl řádně nahlášenou adresu, rozhodnutí mu bylo doručeno až dne 21. 3. 2022, když si šel prodloužit průkaz žadatele o mezinárodní ochranu, následně šel na poštu, kde mu bylo sděleno, že od začátku roku nenevidují žádnou zásilku na jeho jméno. Žádné důkazy k tomu nenavrhoval ani neoznačil. V žalobě dále žalobce požádal o ustanovení bezplatného advokáta, osvobození od soudních poplatků a odklad účinnosti napadeného rozhodnutí.

Podle § 35 odst. 10 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s.ř.s.“), *navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Z toho vyplývá, že účastníku řízení lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou kumulativně splněny dvě podmínky: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a 2) jestliže je to nezbytně třeba k ochraně jeho zájmů.*

Podle § 36 odst. 3 s.ř.s. *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť*

Shodu s prvopisem potvrzuje H. P.

závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Pro přiznání osvobození od soudních poplatků tedy musí být naplněny následující podmínky: 1) účastník požádal o osvobození, 2) doložil nedostatek příjmů a 3) jeho návrh není zjevně neúspěšný.

Při posouzení, zda jsou splněny zákonné předpoklady pro osvobození žalobce od soudních poplatků, se soud nejprve zabýval otázkou, zda žaloba není zjevně neúspěšná. Pojem „zjevně neúspěšný návrh“ není v s.ř.s. blíže definován. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře dovodil, že zjevná neúspěšnost návrhu by měla být zjistitelná bez pochyb, měla by být nesporná a naprosto jednoznačná bez toho, aby bylo nutné provést dokazování. Takovým „zjevně neúspěšným návrhem“ může být např. zjevně opožděně podaná žaloba či kasační stížnost, návrh na prominutí zmeškání zákonné lhůty, kterou nelze prominout, nebo návrh, který je výslovně vyloučen z meritorního přezkoumání (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2006, č. j. 4 Ads 19/2005 - 105, č. 909/2006 Sb. NSS, ze dne 10. 9. 2008, č. j. 9 As 97/2007 - 29, nebo ze dne 29. 6. 2011, č. j. 1 As 51/2011 - 135).

Soud shledal, že se v posuzovaném případě jedná o takový zjevně neúspěšný návrh, neboť žaloba byla podána opožděně.

Jak vyplývá ze správního spisu, žalobce požádal o opuštění pobytového střediska na dobu více než 15 dní (od 16. 12. 2021 do 16. 3. 2022), a to žádostí podanou ve středisku v X. dne 16. 12. 2021 (č.l. 88) s tím, že adresa pobytu během opuštění střediska bude X. Žalovaný v rámci dané žádosti povolil opuštění pobytového střediska; jedná se tak o žádost a povolení ve smyslu § 82 odst. 1 a 3 zákona o azylu. Součástí žádosti žalobce je též prohlášení, dle kterého si je vědom, že na uvedenou adresu (tj. X.) mu ministerstvo vnitra může doručovat písemnosti v rámci daného řízení o udělení mezinárodní ochrany v ČR, a že zajistí označení schránky jeho jménem a bude na uvedené adrese přijímat všechny zaslané zásilky od ministerstva vnitra. Z toho vyplývá, že adresou pro doručování žalobce byla v období od 16. 12. 2021 do 16. 3. 2022 adresa X., jak to stanoví § 24 odst. 1 a 2 zákona o azylu (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 11. 2018 č.j. 7 As 395/2018-30). Na adresu pro doručování zaslal žalovaný dne 13. 1. 2022 žalobci předvolání k převzetí rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany na den 31. 1. 2022, zásilka se však vrátila žalovanému dne 18. 1. 2022 se zprávou pošty, dle které adresát nebyl zastížen, je odstěhován a nemá schránku, zásilku nebylo možné vložit do schránky a nebyla na poště uložena; poučení nebylo odtrženo a zanecháno příjemci. Žalovaný po vrácení zásilky uložil písemnost po dobu 10 dnů v azylovém zařízení X. (tedy v zařízení, kde byl žalobce hlášen k pobytu). Oznámení o uložení písemnosti bylo na úřední desce daného azylového zařízení vyvěšeno od 19. 1. 2022 do 28. 1. 2022 (viz č.l. 107), žalobce si zásilku v této lhůtě nevyzvedl.

Z toho je zřejmé, že nedošlo k doručení zásilky fikcí v návaznosti na uplynutí 10-denní lhůty po jejím uložení ve smyslu § 24 odst. 3 zákona o azylu, avšak zásilka byla doručena postupem dle § 24 odst. 4 zákona o azylu, když posledním dnem vyvěšení tj. 28. 1. 2022 nastala fikce doručení předvolání k převzetí rozhodnutí. Žalobce se dne 31. 1. 2022 k převzetí rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany nedostavil, ve smyslu § 24a odst. 2 zákona o azylu mu tedy rozhodnutí bylo doručeno dnem uvedeným ve výzvě, tedy dnem 31. 1. 2022, a tohoto dne nabylo právní moci – č.l. 109 správního spisu (§ 31a zákona o azylu). Následujícího dne (1. 2. 2022) počala běžet patnáctidenní lhůta k podání žaloby proti tomuto rozhodnutí (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), která marně uplynula dne 15. 2.

2022, aniž byla žaloba podána. Žaloba byla Městskému soudu v Praze podána až dne 30. 3. 2022 osobně. Žaloba je proto opožděná.

Obdobnou situací se zabýval Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 13. 3. 2020 č.j. 5 Azs 88/2019-36, kde uvedl: „Právní úprava doručování dle § 24 zákona o azylu zajišťuje, že žadatel o azyl má po celou dobu řízení možnost přebírat zásilky buď v azylovém zařízení, nebo v jiném místě hlášeného pobytu, které si zvolí; v takovém případě však musí respektovat pravidla součinnosti. Transpozice procedurální směrnice přinesla do zákona o azylu možnost doručovat žadateli o udělení mezinárodní ochrany písemnosti i na adresu dohodnutou pro doručování, tedy na tzv. propustku, za podmínky, že tato adresa platí alespoň 15 dní. Tato změna přinesla větší flexibilitu a rychlost řízení ve věci mezinárodní ochrany a je zajištěna i větší informovanost účastníků řízení. Důležité je, aby si cizinec označil na adrese, kde se zdržuje, schránku svým jménem, o čemž je poučován; to stěžovatel neučinil.“ Nejvyšší správní soud zde aproboval postup žalovaného, který v situaci, kdy se zásilka doručovaná stěžovateli na soukromou adresu (na kterou dle své žádosti odešel z pobytového střediska, kde si však neoznačil schránku) vrátila se zprávou pošty, že je na uvedené adrese neznámý, postupoval dle § 24 odst. 4 zákona o azylu a zásilku uložil v příslušném azylovém zařízení.

V žalobě žalobce sice tvrdil, že mu nebyla řádně doručena výzva k převzetí rozhodnutí, ačkoli měl řádně nahlášenou adresu, nic konkrétnějšího však k tomu neuvedl. Tato námitka byla zcela vyvrácena obsahem správního spisu, jak vyplývá z výše uvedených úvah, přičemž podklady ve správním spise umožňují k otázce doručování zaujmout zcela jednoznačné stanovisko, kdy v této věci nevznikají žádné pochybnosti. Žalobce věděl, že v situaci, kdy opustil přijímací středisko a odešel bydlet do soukromí, musí být dostupný pro úkony spojené s řízením ve věci mezinárodní ochrany, přesto tuto svoji dostupnost i přes pokyny správního orgánu nezajistil, neměl v tuto dobu na příslušné adrese označenou schránku, i když specificky i o této povinnosti byl správním orgánem písemně poučen. Žalovaný nijak nepochybil, pokud žalobci doručoval postupem dle § 24 odst. 4 zákona o azylu. Za uvedených okolností není podstatné, co bylo následně žalobci sděleno na poště, když z listin ve správním spise je nepochybné, že poštovní zásilka byla žalobci na soukromé adrese doručována, avšak k doručení (resp. ani k zanechání výzvy k vyzvednutí uložené zásilky) nedošlo z důvodu nedostupnosti žalobce na této adrese a absence domovní schránky.

Soud proto v této věci postupoval podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) s.ř.s. a žalobu jako opožděnou odmítl. (výrok III.) Jelikož žaloba byla podána opožděně, jedná se zjevně neúspěšný návrh, proto soud pro nesplnění této podmínky zamítl žádosti žalobce o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce pro toto řízení (§ 35 odst. 10 s.ř.s. a § 36 odst. 3 věta třetí s.ř.s.) (výroky I. a II.).

Soud nerozhodoval o žádosti žalobce o přiznání odkladného účinku žalobě, neboť o žalobě soud rozhodl bez zbytečného odkladu po obstarání podkladů nutných pro rozhodnutí a zároveň ve lhůtě 30 dnů od podání žaloby ve smyslu § 73 odst. 4 s.ř.s., a to tak, že žaloba byla odmítnuta. Případný odkladný účinek přitom působí jen do skončení řízení před soudem. V této situaci by tedy již rozhodování o odkladném účinku žaloby bylo bezpředmětné. (k tomu srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2021 č.j. 1 Azs 95/2021-25).

O nákladech řízení o žalobě rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 věty první s.ř.s. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta. (výrok IV.)

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 26. dubna 2022

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně